

R O Z S U D O K
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej, členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľa **A. J., nar. X.**, t. č. bez trvalého bydliska, adresa na doručovanie: T., so sídlom Ž., Ď. č. X, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, na odvolanie účastníkov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2010 č.k. 26Sd/199/2009-160 (v písomnom vyhotovení nesprávne uvedený dátum 11. februára 2010), v spojení s opravným uznesením z 12. mája 2010 č.k. 26Sd/199/2009-190, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2010, č.k. 26Sd/199/2009-160, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 25. februára 2010 č. k. 26 Sd/199/2009-160 (v písomnom vyhotovení nesprávne uvedený dátum 11. februára 2010), v spojení s opravným uznesením z 12. mája 2010 č.k. 26Sd/199/2009-190 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a d/ OSP rozhodnutie z 3. augusta 2009 číslo X., ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok k 1. januáru 2004 podľa § 65 ods. 1, 2, 3 a § 274 zákona

č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“).

V odôvodnení uviedol, že napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo potrebné zrušiť z dôvodu, že napriek žiadosti navrhovateľa z 30. januára 2004 o priznanie starobného dôchodku, a napriek skutočnosti, že mu nárok na starobný dôchodok vznikol najneskôr 18. júna 2004, odporkyňa mu nepriznala požadovanú dôchodkovú dávku, hoci o jeho rozhodovala 3. augusta 2009, teda v čase, kedy zákonné podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok boli splnené. Poukázal na skutočnosť, že podľa § 109 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení nárok na dôchodkovú dávku vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom a nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky. Konštatoval, že z týchto podmienok nevyplýva, že žiadosť o priznanie alebo vyplácanie dávky musí obsahovať dátum, od ktorého nárok uplatňuje a ani to, že by mala odporkyňa o uplatnenom nároku rozhodovať k určitému, poistencom vymedzenému obdobiu. Pokiaľ odporkyňa rozhodovala o uplatnenom nároku navrhovateľa v čase, keď tento nesporne existoval, mala rozhodnúť o jeho priznaní bez ohľadu na to, od ktorého dátumu o dôchodkovú dávku poistenec požiadal, pretože pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci skutkový a právny stav, ktorý existoval v čase súdneho rozhodovania.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie odporkyňa. Žiadala rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť, pretože vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a potvrdiť jej rozhodnutie z 3. augusta 2009 číslo X.X. ako vecne správne. Uviedla, že navrhovateľovi bola žiadosť o priznanie starobného dôchodku ku dňu 1. januára 2004, teda pri dovŕšení 55 rokov veku zamietnutá preto, že k uvedenému dňu nespĺnil podmienku výkonu zamestnania uvedeného v § 14 ods. 2 písm. f/ zákona o sociálnom zabezpečení v rozsahu najmenej 20 rokov, ale splnil podmienky pre priznanie starobného dôchodku pri dovŕšení 58 rokov veku dňom 18. júna 2004 podľa § 21 ods.1 písm. d/ uvedeného zákona. K tomuto dátumu však navrhovateľ nepožiadala o priznanie starobného dôchodku, ale žiadosťou z 30. januára 2004 žiadala priznať tento nárok od 1. januára 2004. Predmetným preskúmaným rozhodnutím z 3. augusta 2009 rozhodla o podanej žiadosti navrhovateľa z 30. januára 2004, ktorú navrhovateľ

vlastnoručne podpísal, o ním uplatnenom nároku na priznanie starobného dôchodku od 1. januára 2004.

Rozsudok krajského súdu v spojení s opravným uznesením napadol odvolaním z 15. apríla 2010, ktoré bolo doručené krajskému súdu 23. apríla 2010 aj navrhovateľ.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s 250s a s § 246c OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s opravným uznesením, ako i konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolaniu účastníkov nemožno vyhovieť.

Podľa § 109 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti priznanie alebo vyplácanie dávky.

Podľa § 21 zákona o sociálnom zabezpečení občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/,
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/,
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i/ až l/, alebo
- e) 60 rokov.

Podľa § 14 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení do I. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne rizikové práce, pri ktorých dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracujúcich pôsobením škodlivých fyzikálnych a chemických vplyvov, a to

- a) zamestnania v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach,
- b) ostatné zamestnania v baníctve vykonávané pod zemou v hlbinných baniach,
- c) zamestnania pod zemou pri uskutočňovaní podzemných stavieb baníckym spôsobom,

- d) zamestnania členov leteckých posádok a pracovníkov sústavne činných v lietadle za letu,
- e) zamestnania členov posádok námorných lodí,
- f) zamestnania, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách alebo v ťažkých chemických prevádzkach,
- g) zamestnania kesonárov a potápačov,
- h) zamestnania vykonávané v prostredí ohrozenom vo významnej miere ionizujúcim žiarením pri úprave a konečnom spracovaní rádioaktívnych surovín, v jadrových elektrárňach a pri obsluhu cyklotrónu a výskumného reaktoru,
- i) zamestnanie vykonávané s dokázanými chemickými karcinogénmi a pri pracovných procesoch s rizikom chemickej karcinogenity,

Z doteraz vykonaného dokazovania vo veci vyplýva, že navrhovateľovi bola preskúmaným rozhodnutím zamietnutá žiadosť o starobný dôchodok k 1. januáru 2004 preto, že nevykonával zamestnanie uvedené v § 14 ods. 2 písm. f/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v rozsahu najmenej 20 rokov, ale len 17 rokov veku a 362 dní. Nárok na starobný dôchodok pri dovŕšení 55 rokov veku mu preto podľa § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. uvedeného zákona nevznikol.

Navrhovateľ však preukázal, že vykonával práce zaradené podľa § 14 ods. 2 písm. i/ do I. pracovnej kategórie so vznikom nároku na starobný dôchodok vo veku 58 rokov v rozsahu 3 roky a 164 dní. Potom celková doteraz preukázaná doba zamestnania zaradeného do I. pracovnej kategórie u navrhovateľa je 21. rokov a 161 dní, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok ku dňu 18. júna 2004, teda nie k 1. januáru 2004.

Navrhovateľ v žiadosti o starobný dôchodok z 30. januára 2004 uviedol, že žiada priznať dôchodok od 1. januára 2004. Preskúmaným rozhodnutím z 3. augusta 2009 číslo X.X. potom odporkyňa správne rozhodla, keď mu nepriznala starobný dôchodok od 1. januára 2004, lebo na jeho priznanie k uvedenému dátumu navrhovateľ podmienky nespĺnil.

Treba súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že odporkyňa vo veci rozhodla nesprávne a v rozpore so zákonom.

Predovšetkým treba uviesť, že navrhovateľ vo svojej žiadosti o priznanie starobného dôchodku uviedol dátum, od ktorého priznanie a aj vyplácanie dávky požaduje. Hoci jednou z podmienok pre vznik nároku na dávku a jej výplatu je aj podanie žiadosti, v dávkovom spise sa takáto žiadosť navrhovateľa nachádza a obsahuje aj dátum, od ktorého navrhovateľ dávku žiada priznať. Ak odporkyňa zastáva názor, že v deň, od ktorého navrhovateľ dávku žiadal priznať, nesplnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok, bolo jej povinnosťou priznať dávku až odo dňa, kedy navrhovateľ podmienky pre priznanie dávky splnil a vo zvyšku bola oprávnená žiadosť navrhovateľa zamietnuť. Nemohla však od neho vyžadovať, aby podal novú žiadosť odo dňa splnenia podmienok na vznik nároku na dôchodok, lebo konanie o jeho pôvodnej žiadosti nebolo ešte skončené a ešte v jeho priebehu navrhovateľ podmienky pre vznik nároku na dávku a jeho výplatu splnil, čo nepopiera ani samotná odporkyňa.

Námietku navrhovateľa, že odporkyňa nezohľadnila obdobie, súvisiace s jeho mimosúdnu rehabilitáciu a tiež chýbajúce doby zamestnania nebolo možné zohľadniť, lebo bolo jeho povinnosťou preukázať skutočnosť, rozhodujúce na nárok na dávku a na jej výplatu (§ 184 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Odvolací súd z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP, pričom poukazuje aj na jeho ostatné vecne správne odôvodnenie.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi nepriznal ich náhradu, lebo o ich náhradu nežiadal a ich výšku nevyčíslil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. mája 2011

JUDr. Elena Zavadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Dagmar Bartalská